

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta

Aika 02.02.2026 klo 09:00 - 11:00

Paikka Pohjois-Savon hyvinvointialue, hallintokeskus, rak 10, 1 krs. tai
teams

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 11	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 12	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 13	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 14	Käyttösuunnitelma 2026, Perhe- ja vammaispalvelut	7
§ 15	Oikaisuvaatimus, Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohje, vammaispalvelujen määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohje ja vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohje	9
§ 16	Vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohje 1.2.2026 alkaen	13
§ 17	Palvelujärjestelmän uudistaminen - R5 mielenterveys- ja päihdepalvelujen -uudistus	15
§ 18	Ajankohtaiset asiat	20
§ 19	Viranhaltijapäätösten tarkastaminen, perhe- ja vammaispalveluiden ltk 2.2.2026	21
§ 20	Tiedoksi saatettavat asiat 2.2.2026	22
§ 21	Muut asiat	23

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Airaksinen Tanja	puheenjohtaja	
	Saario Jari	varapuheenjohtaja	
	Back-Hytönen Minna	jäsen	
	Eskelinen Tiia	jäsen	
	Nousiainen Milja	varajäsen	
	Korhonen Paula	jäsen	
	Muukka Jukka	jäsen	
	Niiranen Juuso	jäsen	
	Ronkainen Jere	varajäsen	
	Savolainen Tuula	jäsen	
	Valta Antti	jäsen	
	Hoffren Hilja	nuorisovaltuuston edustaja	
	Sourunjärvi Virpi	vammaisneuvoston edustaja	
	Jestola Eija	toimilinjajohtaja	Poistui klo 10.35 § 17 käsittelyn aikana
	Kantanen Kati	esittelijä	
	Pitkänen Minna	palvelualuejohtaja	
	Vartiainen Anu	johdon assistentti	
	Turunen Riikka	pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Raatikainen Riitta		
	Hedman Antti		
	Korhonen Marko		
	Mykkänen Minna		
	Ojala Annukka		
	Remes Sami		
	Kauppinen Sanna		
	Riihola Kari		

Allekirjoitukset

Tanja Airaksinen
puheenjohtajaRiikka Turunen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

11 - 21

Jukka Muukka
pöytäkirjantarkastaja

Juuso Niiranen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivuilla www.pshyvinvointialue.fi alkaen 09.02.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden § 11
lautakunta

02.02.2026

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pevamltk 02.02.2026 § 11

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kutsu kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 164 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaisesti toimitella on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 12
lautakunta

02.02.2026

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pevamltk 02.02.2026 § 12

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jukka Muukka ja Juuso Niiranen.

Päätösehdotus

Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjantarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa ovat Jukka Muukka ja Juuso Niiranen.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 13
lautakunta

02.02.2026

Asioiden käsittelyjärjestys

Pevamltk 02.02.2026 § 13

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Toimielin hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 14
lautakunta

02.02.2026

Käyttösuunnitelma 2026, Perhe- ja vammaispalvelut

Pevamltk 02.02.2026 § 14
241/02.02.00/2026

Valmistelija(t) toimialajohtaja Kati Kantanen, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy perhe- ja vammaispalveluiden toimialan vuoden 2026 talousarvion käyttösuunnitelman.

Ennakkovaikutusten arviointi

TA2026 vaikutustenarvio liitteenä

Toimivallan peruste

Hallintosääntö § 41, Lautakunnan erityistehtävä kohta 8

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Käyttösuunnitelma 2026, Perhe- ja vammaispalveluiden toimiala
- Vaikutusten arviointi TA2026

Valmistelu

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 22.12.2025 Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvion vuodelle 2026, mihin pohjautuu perhe- ja vammaispalveluiden toimialan käyttösuunnitelma.

Aluevaltuuston hyväksymä talousarvio on perhe- ja vammaispalveluiden toimialan osalta sitova seuraavasti:

Tavoitteet 1000 €:na	TA2026
Toimintatuotot	16 671
Toimintakulut	-252 302
Toimintakate	-235 631

Perhe- ja vammaispalveluiden § 14
lautakunta

02.02.2026

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on kaksi palvelualueita; perhepalvelut ja vammaispalvelut. Palvelualueet jakaantuvat palveluyksiköihin, jotka ovat perhepalveluissa:

- perhekeskuspalvelut
- lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu

ja vammaispalveluissa:

- vammaisten asuminen ja päivä- ja työtoiminta
- vammaisten avopalvelut.

Käyttösuunnitelmassa olevat mittarit ovat perhe- ja vammaispalveluiden lautakuntaan nähden sitovia.

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 15

02.02.2026

Oikaisuvaatimus, Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohje, vammaispalvelujen määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohje ja vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohje

Pevamltk 02.02.2026 § 15
6168/00.01.02.00/2024

Valmistelija(t) Kati Kantanen, perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja,
kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi, puh. 044 740 1951

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja päättää menettelyvirheen perusteella poistaa virheelliset päätöksensä:

- 19.5.2025 § 51 Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen soveltamisohjeet 19.5.2025 alkaen,
- 19.5.2025 § 52 Vammaispalvelujen määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohje 19.5.2025 alkaen, sekä
- 19.5.2025 § 53 Vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohjeen.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 41.

Liitteet ja oheisaineisto
Esityslistan liitteenä:

- Oikaisuvaatimus, Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohje

Valmistelu
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta on kokouksessaan 19.5.2025 hyväksynyt seuraavat vammaispalveluja koskevat soveltamisohjeet:

- Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen soveltamisohjeet 19.5.2025 alkaen (§ 51).
- Vammaispalvelujen määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohjeen 19.5.2025 alkaen (§ 52) sekä

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 15

02.02.2026

- Vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohjeen (§ 53),

Edellä mainituista päätöksistä on 30.5.2025 jätetty oikaisuvaatimus, jonka ovat allekirjoittaneet Invalidiliiton edustaja Mika Saastamoinen ja Näkövammaisten liiton edustaja Maarit Halonen.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että hyväksytyissä soveltamisohjeissa on useita epätarkkuuksia sekä vammaispalvelulain (675/2023) hengen vastaisia linjauksia, jotka tulisi korjata ennen niiden käyttöönottoa. Lisäksi vaatimuksessa katsotaan, että soveltamisohjeet ovat osin ristiriidassa lain kanssa ja että niiden valmistelussa ei ole kuultu vammaisia henkilöitä, käyttäjäryhmiä tai vammaisten henkilöiden etuja ajavia järjestöjä. Oikaisuvaatimuksessa on myös eritelty järjestöjen havaintoja soveltamisohjeiden epätarkkuuksista.

Lautakunnan 19.5.2025 hyväksymät soveltamisohjeet on valmisteluvaiheessa arvioitu yleisluontoisiksi hallinnollisiksi sisäisiksi ohjeiksi, joiden tarkoituksena on viranhaltijoiden toiminnan yhdenmukaistaminen, päätöksenteon tukeminen sekä määrärahojen kohdentaminen. Soveltamisohjeet eivät sellaisenaan ratkaise yksittäisten henkilöiden oikeutta, etua tai velvollisuutta, vaan yksittäiset palvelupäätökset tehdään aina asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta erillisellä hallintopäätöksellä.

Yleisluonteisia hallinnollisia ohjeita valmisteltaessa ei ole pääsääntöisesti lakisääteistä velvollisuutta kuulla vammaisneuvostoa tai järjestöjä ennen lautakunnan päätöstä.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 32 §:n mukaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimille, kuten vammaisneuvostolle, tulee kuitenkin antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Lisäksi vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Tämän perusteella vammaisneuvostolle olisi ollut perusteltua varata mahdollisuus tulla kuulluksi soveltamisohjeiden valmisteluvaiheessa, koska ohjeet kohdistuvat suoraan vammaisten henkilöiden palveluihin. Järjestöjen kuuleminen ei sinällään ole lakisääteisesti velvoittavaa, mutta se olisi ollut hyvän hallinnon, osallisuuden ja vuorovaikutteisen valmistelun näkökulmasta sekä uuden vammaispalvelulain käyttöönoton yhteydessä perusteltua.

Perhe- ja vammaispalveluiden
lautakunta § 15

02.02.2026

Hallintolain (434/2003) 50 §:n mukaan viranomaisen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos päätös perustuu:

1. selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen,
2. ilmeisen väärään lain soveltamiseen,
3. päätöksenteossa tapahtuneeseen menettelyvirheeseen tai
4. asiaan on tullut uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Edellä mainituissa kohdissa 1–3 päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen vahingoksi edellyttää asianosaisen suostumusta, ellei virhe ole ilmeinen ja aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Uuteen selvitykseen perustuva päätöksen korjaaminen on mahdollista ainoastaan asianosaisen eduksi.

Menettelyvirheellä tarkoitetaan päätöksen tekoa edeltävässä ja siihen liittyvässä asian käsittelyssä tapahtunutta virhettä. Tyypillinen menettelyvirhe on esimerkiksi asianosaisen tai muiden kuultavien tahojen kuulemisen laiminlyönti. Soveltamisohjeiden valmistelun osalta menettelyvirheen arviointi liittyy erityisesti siihen, onko vammaisneuvostolle varattu hyvinvointialuelain 32 §:n mukainen mahdollisuus vaikuttaa valmisteluun, kun kyse on vammaisten henkilöiden palveluista.

Vaikka soveltamisohjeet on arvioitu yleisluontoisiksi sisäisiksi ohjeiksi, eikä lain mukaista kuulemisvelvollisuutta ole sovellettu, vammaisneuvoston kuulemisen merkitys korostuu erityisesti ohjeiden kohdistuessa suoraan vammaisten henkilöiden palveluihin. Järjestöjen kuuleminen ei ole lakisääteistä, mutta on hyvän hallinnon ja osallisuuden kannalta perusteltua, erityisesti uuden lain käyttöönotossa.

Kuulemisen puutteet eivät sinällään välttämättä ole hallintolain 50 §:ssä tarkoitettu menettelyvirhe, mutta ne voidaan ottaa huomioon päätöksenteon valmistelun asianmukaisuuden ja soveltamisohjeiden jatkokehittämisen kannalta.

Asia- ja menettelyvirhe korjataan käsittelemällä asia uudelleen. Uudelleen käsittely edellyttää virheellisen päätöksen poistamista, jonka jälkeen viranomaisen suorittaa uuden käsittelyn ja antaa uuden päätöksen.

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnan 19.5.2025 hyväksymiä soveltamisohjeita ei ole toimeenpantu, eikä asiassa ole ollut

Perhe- ja vammaispalveluiden § 15
lautakunta

02.02.2026

asianosaisia, joten kuulemista ei ole katsottu tarpeelliseksi ennen asian ratkaisemista.

Lautakunta on 27.10.2025 uudelleen käsitellyt vammaispalvelulain mukaisten palvelujen soveltamisohjeen (§ 102) sekä määrärahasidonnaisten palvelujen soveltamisohjeen (§ 103). Uudessa käsittelyssä on kuultu vammaisneuvostoa ja huomioitu järjestöjen tekemät havainnot soveltamisohjeiden sisällöllisistä epätarkkuuksista.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 16
lautakunta

02.02.2026

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohje 1.2.2026 alkaen

Pevamltk 02.02.2026 § 16
6168/00.01.02.00/2024

Valmistelija(t)	Sanna Suomi, vammaisten avopalvelujen palveluyksikköjohtaja, sanna.suomi@pshyvinvointialue.fi, puh. 040 830 4340, Kati Kantanen, perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja, kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi, puh. 044 740 1951
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää hyväksyä vammaispalvelulain mukaisen liikkumista tukevan palvelun soveltamisohjeen liitteen mukaisena. Soveltamisohje tulee voimaan 1.2.2026 alkaen.
Ennakkovaikutusten arviointi	Toimintatapojen yhdenmukaistaminen palveluiden järjestämisessä. Lainsäädännön ja palveluntuottajan vaihtumisen muutosten huomioiminen
Toimivallan peruste	Hallintosäätö § 41.
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: • Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen soveltamisohje 1.2.2026 alkaen Esityslistan oheisaineistona: • Vammaispalvelulain mukaisten liikkumisen tuen soveltamisohje muutoshistorialla (ei julkinen)
Valmistelu	

Perhe- ja vammaispalveluiden § 16
lautakunta

02.02.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta on kokouksessaan 9.12.2024 (§ 113) hyväksynyt vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen soveltamisohjeen, joka on ollut voimassa 1.1.2025 alkaen. Vuonna 2025 perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta on lisäksi 19.5.2025 (§ 53) hyväksynyt päivitetyn liikkumista tukevan palvelun soveltamisohjeen, johon on 30.5.2025 jätetty oikaisuvaatimus. Tämän vuoksi lautakunnan hyväksymiä ohjeita ei ole toimeenpantu, ja voimassa ovat olleet edelleen 9.12.2024 hyväksytyt soveltamisohjeet.

Nyt käsittelyssä oleva liikkumista tukevan palvelun soveltamisohje on esitelty vammaisneuvoston kokouksessa 19.11.2025, minkä jälkeen vammaisneuvostolla on ollut mahdollisuus antaa asiasta kirjalliset huomionsa. Vammaisneuvosto on 20.11.2025 toimittanut kirjalliset kommentit liikkumista tukevan palvelun soveltamisohjeeseen. Ne on otettu huomioon soveltamisohjetta päivitettäessä. Lisäksi soveltamisohjeen päivityksessä on huomioitu oikaisuvaatimuksen liitteenä toimitettujen järjestöjen näkemykset koskien vammaispalvelulain mukaista liikkumista tukevaa palvelua.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen asukkaille liikkumista tukevia palveluita voidaan myöntää sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain nojalla. Palvelut järjestetään ensisijaisesti osana yleistä palvelujärjestelmää sosiaalihuoltolain mukaisesti. Mikäli sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai sopivia, eikä ensisijaisilla tukimuodoilla pystytä poistamaan vammasta aiheutunutta tarvetta tai haittaa, arvioidaan vammaispalvelulain mukaisen palvelun tarve aina yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun soveltamisohje on päivitetty vastaamaan 1.1.2025 voimaan tullutta uutta vammaispalvelulakia. Aiemmin soveltamisohje sisälsi myös vanhan lainsäädännön (380/1987) soveltamisalaa, mikä vaikeutti sen tulkintaa. Uudessa soveltamisohjeessa on huomioitu voimassa oleva lainsäädäntö sekä lain siirtymäsäännös, jonka mukaan vuoden 2027 loppuun saakka sovelletaan vanhaa vammaispalvelulakia voimassa oleviin kuljetuspalvelupäätöksiin.

Soveltamisohjeessa on otettu huomioon myös kuljetuspalveluiden kilpailutuksesta johtuvat muutokset uudelle sopimuskaudelle, muun muassa kuljetuspalvelun sisältöä koskevat tarkennukset. Lisäksi soveltamisohjeesta on poistettu hakemiseen ja matkojen tilaamiseen liittyvät kohdat, koska näistä ohjeistetaan erikseen asiakastiedotteessa, joka toimitetaan päätöksen mukana.

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 17	02.02.2026

Palvelujärjestelmän uudistaminen - R5 mielenterveys- ja päihdepalvelujen -uudistus

Pevamltk 02.02.2026 § 17
637/00.01.02.00/2026

Valmistelija(t) Kati Kantanen, puh. 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi, Jari Saarinen
puh. 044 718 6301, jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että Eija Jestola poistui klo 10.35.

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee mielenterveys- ja päihdepalvelujen uudistuksen (R5) valmistelutilanteen tiedoksi.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 41.

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä:

- Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus (R5)

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus on kokouksessaan 19.1.2026 käsitellyt mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelu-uudistuksen (R5) luonnoksen, käynnistänyt sidosryhmien osallistamisen sekä lähettänyt luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoisin vaikuttamistoimielimiin. Lisäksi lausuntopyyntö on osoitettu aluevaltuustoryhmille, Pohjois-Savon kunnille ja Pohjois-Savon liitolle. Lausunnot pyydetään toimittamaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon 15.2.2026 mennessä.

Osallistamisvaiheessa on järjestetty infotilaisuuksia henkilöstölle, asukkaille, kunnille, yrittäjille, järjestöille sekä Päihdepalvelusäätiölle. Lisäksi infotilaisuuksia on järjestetty lautakunnille, jaostoille ja

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 17	02.02.2026

vaikuttamistoimielimille. Uudistuksesta on pyydetty lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä, ja sen tueksi on avattu asukaskysely sekä henkilöstökysely.

Uudistamisehdotuksesta laaditaan ennen päätöksentekoa vaikutustenarviointi, jossa hyödynnetään muun muassa tilaisuuksissa ja kyselyissä saatua palautetta. Vaikutustenarviointi sisältää arvion uudistuksen vaikutuksista lapsiin, asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, organisaatioon, talouteen, sidosryhmiin ja ympäristöön sekä riskiarvioinnin. Uudistuksen hyötyjen, riskien ja vaikutusten arviointia jatketaan lisäksi toimeenpanon yhteydessä.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistusta koskeva päätöksentekoaikataulu on seuraava: aluehallitus käsittelee asian 9.3.2026 ja päättää esityksen tekemisestä aluevaltuustolle, ja aluevaltuusto käsittelee ja päättää asiasta 23.3.2026.

Ahall 19.01.2026 § 11

Valmistelija(t) Kati Kantanen, puh. 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi, Jari Saarinen
puh. 044 718 6301, jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

- Tuomo Pekkarinen liittyi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.05.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää:

1. merkitä mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelu-uudistuksen (R5) luonnoksen (liite 1) sekä valmistelutilanteen tiedoksi.

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 17	02.02.2026

2. käynnistää sidosryhmien osallistamisen, jossa kevään aikana kuullaan muun muassa henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä.
3. lähettää luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoiisiin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille, Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon. Lausunnot pyydetään toimittamaan 15.2.2026 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon.

Ennakkovaikutusten arviointi

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistusta koskeva ennakkovaikutusten arviointi tuodaan käsiteltäväksi uudistusta koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä: Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen luonnos diolina

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käynnissä palvelujärjestelmän kokonaisuudistus (Ahall 27.5.2024 § 185), joka koostuu viidestä kokonaisuudesta:

- R1. Vastaanottotoiminnan sekä alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön uudistus (toimeenpanossa; Avalt 17.6.2024 § 47)
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus (toimeenpanossa; Avalt 17.6.2024 § 47)
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus (toimeenpanossa; Avalt 16.12.2024 § 80)
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus (toimeenpanossa; Avalt 5.5.2025 § 29)
- R5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus (käynnistetty aluehallituksen päätöksellä 28.10.2024 § 336)

Mielenterveys- ja päihdepalvelut muodostavat läpileikkaavan kokonaisuuden, joka vaikuttaa laajasti hyvinvointialueen palvelutoimintaan. Ne kytkeytyvät terveydenhuollon palveluiden lisäksi muun muassa perhepalveluiden universaaleihin palveluihin,

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 17	02.02.2026

kasvatus- ja perheneuvontaan ja lastensuojeluun. Lisäksi palveluilla on keskeinen yhdyspinta kuntien sivistys- ja nuorisotoimen palveluihin, hyte-toimintaan sekä järjestöihin.

Uudistuksessa tarkastellaan kokonaisvaltaisesti mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelurakennetta aina lasten palveluista ikääntyvien palveluihin. Painopisteenä on johtamisen ja ohjauksen rakenteiden kehittäminen sekä palveluiden integroiminen, kattaen sekä erityis- että peruspalvelut sekä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelut. Tavoitteena on löytää kustannusvaikuttavia ja palveluiden kehittämistä edistäviä toimenpiteitä.

Uudistuksen valmistelua ovat johtaneet ohjausryhmän puheenjohtajina toimialajohtajat Jari Saarinen ja Kati Kantanen. Valmistelutyö on jakaantunut kahteen alatyöryhmään: Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut (puheenjohtajana palveluyksikköjohtaja Teijamari Laasonen-Balk) sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut (puheenjohtajana palvelualuejohtaja Minna Pitkänen).

Mielenterveys ja päihdepalveluiden uudistuksen keskeiset sisällöt

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen taustalla ovat hyvinvointialueen uuden organisaatorakenteen integraatiomahdollisuuksien hyödyntäminen, talouden reunaehdot sekä henkilöstön saatavuus. Uudistuksessa kehitetään mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaan palveluketjua painottaen ongelmien oikea-aikaista tunnistamista, varhaista tukea sekä hoidon käynnistämistä tarkoituksenmukaisella hoidon portaalla.

Uudistuksessa vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perusterveydenhuoltoon, tehostetaan ja vahvistetaan peruspalveluiden henkilöstövoimavarojen käyttöä sekä vahvistetaan omaa palvelutuotantoa ostopalveluiden vähentämiseksi. Samalla uudistetaan organisaatio- ja johtamisrakenteita vastaamaan muuttuvia toimintamalleja ja parannetaan tilatehokkuutta lisäämällä palvelutuotannon ja hallinnon tilojen yhteiskäyttöä sekä tiivistämällä tuotannon tilankäyttöä.

Yhdistyvässä terveydenhuollon rakenteessa toimintakäytäntöjen suunnittelu ja toteutus tehdään tiiviissä yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa. Yhteistyötä vahvistetaan erityisesti ikääntyneiden palveluiden ja lastensuojelun toimijoiden kanssa, huomioiden muuttuvat palvelutarpeet ja väestörakenteen kehitys.

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	§ 17	02.02.2026

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi, joka muodostaa Pohjois-Savon mielenterveys- ja päihdepalvelut. Toiminta perustuu kolmen aluekeskuksen malliin, joissa aluekeskuksina toimivat Iisalmi, Kuopio ja Varkaus. Aluekeskukset tuottavat laajoja palveluja alueensa väestölle ja tukevat ympäröiviä toimipisteitä palvelutarpeen mukaisesti.

Päihdepalvelusäätiön tuottama päihdehoitotoiminta siirretään hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi sopimuskauden päättyessä loppuvuodesta 2026. Alueellinen päihdetyö tuotetaan jatkossa koko hyvinvointialueen laajuisesti Pohjois-Savon hyvinvointialueen päihdepalveluista, ja päihdepsykiatrian poliklinikat toimivat Iisalmessa, Kuopiossa ja Varkaudessa. Päihdetyön osaamista tarjotaan alueellisesti, ja päihdekuntoutusta vahvistetaan osastokuntoutuksen alueellisella laajentamisella.

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluissa tuetaan ikäkausisiirtymiä yksilöllisen harkinnan perusteella perheet ja verkostot huomioiden. Kaikissa yksiköissä lapsen ja nuoren hoito toteutuu yhteistyössä vanhempien, huoltajien sekä muiden läheisten aikuisten kanssa. Toiminnassa siirrytään erillisistä rakenteista integroidumpiin toimintamalleihin sekä sisällön että resurssien näkökulmasta. Tavoitteena on saavuttaa integraatiohyötyjä toimintatapojen uudistamisella, yhteisten tavoitteiden asettamisella ja olemassa olevan osaamisen tehokkaammalla hyödyntämisellä.

Perhe- ja vammaispalveluiden § 18
lautakunta

02.02.2026

Ajankohtaiset asiat

Pevamltk 02.02.2026 § 18

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi.

- Perhepalveluiden ajankohtaiset asiat, perhepalveluiden palvelualuejohtaja Minna Pitkänen
- Vammaispalveluiden ajankohtaiset asiat, toimialajohtaja Kati Kantanen
- Toimialan lääkäri asioiden ajankohtaiset asiat, asiantuntijalääkäri Annukka Ojala

Perhe- ja vammaispalveluiden § 19
lautakunta

02.02.2026

Viranhaltijapäätösten tarkastaminen

Pevamltk 02.02.2026 § 19

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Toimielimen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lautakunta ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin. Lautakunta hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee tietoon saatetuksi.

Valmistelu

Hyvinvointialueen hallintosäännön 58 §:n mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa hyvinvointialuelain 139 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava lautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta lautakunnalle.

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kaksi kertaa viikossa lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Lautakunnalle ei ilmoiteta eikä sillä ole otto-oikeutta henkilöstöpäätöksiin, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa "Toimivalta henkilöstöasioissa".

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:

- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 5.1.2026 - 25.1.2026

Perhe- ja vammaispalveluiden § 20
lautakunta

02.02.2026

Tiedoksi saatettavat asiat 2.2.2026

Pevamltk 02.02.2026 § 20

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

- Vammaisneuvoston kirjelmä

Perhe- ja vammaispalveluiden § 21
lautakunta

02.02.2026

Muut asiat

Pevamltk 02.02.2026 § 21

Päätös

- omaishoidontuen toimintaohje ja myöntämisperusteet 2026 sekä sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevien palveluiden myöntämisperusteet käsittelyn aikataulu perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00.

21

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 11, § 12, § 13, § 14, § 17, § 18, § 19, § 20, §

Yllälueteltuihin päätöksiin ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 15, § 16

Oikaisuvaatimusohjeet

Koska päätöksestä voidaan tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 139 §:n 1 mom:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä tarkoituksenmukaisuus ja laillisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomaisena, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Pohjois-Savon hyvinvointialue, perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta
kirjaamo
Postiosoite: PL 1711, 70211 Kuopio
Käyntiosoite: KYS Pääsairaala, Info, A-ovi, Puijonlaaksontie 2
Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)pshyvinvointialue.fi

Käytä suojattua sähköpostia, mikäli oikaisuvaatimus sisältää salassa pidettävää tietoa.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jäsenkuntien ja niiden jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen mukana tulee olla päätös, johon oikaisua vaaditaan, sekä selvitys siitä päivästä, mistä oikaisuvaatimusta koskeva aika edellä sanotun mukaan on luettava.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

